

KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XI. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY
INSCENACÍ HER PRO DĚTI
ČINOHERNÍCH AMATÉRSKÝCH
DIVADELNÍCH SOUBORŮ DOSPĚLÝCH
RAKOVNÍK 1992

4

Na pranýři ...

ŠVANDA DUDÁK

V provedení Malého divadla z Kolína v úpravě Jarmily Drobné se s proslulou a přitom tak dávnou nehranou Tylovou hrou o pobloudilém dudákovi vrátil na jeviště smysluplný příběh a promluvil k dnešním divákům - ať už dětkým, či dospělým - jazykem poutavým, srozumitelným a až překvapivě blízkým. Už jenom to, že Švandova naivní představa o snadno vydělaných tisících někde v cizích službách je dílem jeho vlastního rozhodnutí, posouvá Švandův a Dorotčin úděl velmi jemně a výrazně k dnešku - daleko účinněji, než poněkud okaté pokusy o aktualizaci starého příběhu narážkami na dnešní poměry v písňových textech (ostatně i svou poetikou Tylovu jazyku značně odlehých).

Představení kolínského souboru, právem spoléhající na nosnost radikálně a přitom citlivě kráceného textu, je režisérkou Danou Serbusovou tvarováno přehledně, s výrazným členěním a přesným rytmickým uspořádáním. Při funkčním použití "zcizovacího" principu nás inscenace citově zasahuje a divácky poutá, aniž by usilovalo o psychologicky-realistickou "věrohodnost", tak často mylně zatěžkávající předvádění Tylových příběhů. (Přítomnost všech herců na jevišti v průběhu celého představení by však vyžadovala přesnější vymezení - ocitají-li se "mimo hru", měli by být spíše anonymními partnery diváků v hledišti než "v rolích" aktivně reagujícími spoluhráči).

Spolehlivá režie se opírá o několik přesvědčivých výkonů - především o přirozenou Dorotku M. Serbusové (jejíž citovost bohužel nenalézá adekvátní odezvu v poněkud strojeném Švandovi), Komersova velmi určitého a s citem pro míru odvedeného Vocilku a humorně jímavého Kalafunu K. Ledviny.

Doufejme, že zatím ojedinělý a úspěšný dramaturgický i inscenační impuls Malého divadla pootevřel zapomenutá dvířka k české klasické dramatu i pro ostatní soubory a prokázal, že i tudy vede cesta z permanentní dramaturgické krize divadla pro děti.

Zdena Josková

Hlas panašů ...

ŠVANDA DUDÁK

Při pokusu o přehrátí příběhu nastal velký rozpor. Dětem se v některých momentech vytrácel příběh. Starší chlapci se ke hře postavili negativně a chtěli malovat scénu. U dvou ostatních skupin se nejdříve děti zaměřily na stavění scény. U obou se objevily postavy "režisérů", kteří chtěli udělat představení co nejlépe. Děti se nemohly dohodnout, které postavy budou hrát. Všichni chtěli hrát Vocilku.

Jasná byla pro ně Rosava a také Vocilka. Nejvíce nejasností bylo okolo vztahu Dorotky a Švandy. Jeden postřeh za všechny, který vystihuje, jak vnímaly děti toto představení: "... nakonec se Švanda do Dorotky zamiloval."

V prvním čísle Kukátka jsme neuvedli jméno člena poroty, který má na starosti scénografii. Je jím Jana Čechová - scénografka. Tajemníkem poroty byl Dr. Milan Strotzer.

Na pranýři ...

JAK SE KRADOU PRINCEZNY

Porota může obdivovat nezměrný elán i množství režijních, hereckých a hudebních nápadů značně dobrého souboru Adivadlo z Havlíčkova Brodu, ale zároveň těžko nachází slova k vyjádření údivu, jak lze 75 minut sloužit předloze, která obrací vše naruby, a to včetně zákonitostí pohádek a především dramatického textu.

Rudolf Felzmann

Hlas panošů ...

JAK SE KRADOU PRINCEZNY

Otázky a odpovědi:

Děti "nelíbáci"

O čem to bylo?

Z čeho vycházeli?

Proč královna byla kuchařkou?

Celkové postřehy všech dohromady:

- princezna byla nedůležitá
- komedianti nic komediálního nedovedou, ale efektně blbnuli
- bylo to pro děti ze školky, ale nevydržely by tak dlouho sedět
- snažili se udělat hodně pěkných míst, aby nás pobavili, ale nepovedlo se
- ministři se baví pořád spolu, ale o čem?

Na pranýři ...

ROZMARNÁ PRINCEZNA

Původně prozaickou pohádkovou novelu si autorka sama zdramatizovala jako hru pro loutky. Při tomto převodu se však hlavní půvab předlohy - to znamená bohatý, čistý jazyk a jemná motivace jednání postav - vytratil. Zbyla holá dějová kostra, příběh sice přehledný, ale postrádající poetický náboj a jakýkoli dramatický oblouk. I tak však představuje tento text pro inscenaci živých herců možnost udržet se v mezích vkusu a poskytnout dětem trochu zábavy.

Soubor Divadélka Na Peróně, procházející v současné době sloužitými proměnami, předvedl inscenaci, která právě to splnila: nepřekročila míru vkusu a dala dětem trochu - ne mnoho - zábavy. Nepodařilo se tu holou kostru opravdu oživit, rozehrát především vzájemné vztahy postav a vývoj těchto vztahů, skloubit v celek poněkud nesourodá dvě dějová pásma, názorně vysvětlit, proč se děje to, co se děje. Soubor je však na začátku nové práce a má určité předpoklady ji rozvíjet a prohlubovat.

Alena Urbanová

Děti "líbáci"

O tom, jak unesli princezny.

Hráli pro nás a chtěli nás potěšit.

Chtěla králi podstrojovat.

Hlas panošů ...

ROZMARNÁ PRINCEZNA

Děti si zahrály na "povídání si dospělé poroty se souborem" (v závorkách jsou pomyslné odpovědi souboru):

- Nepochopila jsem děj, o čem to bylo, proč se z rádce vyklubalo strašidlo? (protože byl zlý a tak si ho strašidla vzala k sobě)
- Při jakých scénách se mám smát? (měla to být vážná hra)
- Proč nepřiběhli všichni, kdo měli něco zašitého kouzelnou nití, na zavolání krejčího? (přišli jenom ti, na koho si krejčí myslel)
- Líbila se mi kytara (....)
- Nelíbil se mi závěs (za ním jsme předělávali další scénu)

Z dívčího deníku:

- Mně připadala pohádka pro nižší myslící tvory nebo pro dospělé. Já z toho nic nepochopila, ničemu jsem se nesměla, přijde mi, že to byla hra pro filozofy.

O čem to bylo? Bylo to o rozmarné náně, která měla mozek v patě.

Viděli jste představení doplňkového programu?

Dva kluci z dětské poroty nazkoušeli repliku představení o létajícím talíři a předvedli ji auditoriu náhodných diváků i jejich dětským kolegům. O dojmech ze scény jsme hovořili i s Petrem Mládem, tvůrcem původní inscenace: "Je zajímavé pozorovat, co kluky v představení nejvíce zaujalo a jak si příběh přizpůsobují svým zkušenostem. Například dráhu letu nevyhodnocoval už příslušný důstojník raketové základny, ale rovnou počítač. Také mě zaujalo, jak se snažili vtahovat diváky do představení. Příběh zůstal prakticky stejný jako v mém představení, ale o vztahu k růžičce se moc nehrálo. Kluci si vůbec nelámali hlavu, jak vyřešit různé mechanické figle a vše veřejně přiznávali. To, co nevyřešili prostě v příběhu pominuli - např. kouzelníka. Nejkrásnější repliku jsem si zapamatoval - má v sobě nádherný paradox: Kdyby vám náhodou spadla na hlavu porcelánová růžička, tak máte štěstí."

Jak hodnotíš přehlídku?

Zeptala se HTK jednoho z rytířů divadelního klání Jiřího Wilda z jičínského souboru: "Mám-li to říci komplexně, tak jsem rozpačitý, neboť jsem čekal něco jiného."

V jakém smyslu?

"Víc toho, co by mne inspirovalo, z čeho bych se poučil a nebo co by mi dalo nějaký podnět, abych se o něco podobného pokusil. Tady se mohu zřejmě poučit, jak to nedělat. To platí především pro začátek přehlídky, dneska (sobota, pozn. red.) se mi to líbilo kromě toho druhého představení, které bylo na můj vkus až příliš roztancované a rozhejbané a tím mne až uspalo. Jinak jsou to šikovní lidé, kteří to dělají a je mrzuté, že se jim tohleto přihodilo. Jinak se mi tady líbí. Je tady bar, dva nebo tři. Je dobré, že se tady lidi sejdou a můžou si leccos mezi sebou říct. To je určitě důležitá věc, ale je vidět, že chybí nižší stupeň výběru. Ale když to bude za rok zase tady, přijedu rád, i když zde třeba nebudu hrát."

Zachytil - TSM-

Z hradního schodiště

V našem hradním Kukátku se doposud zapomínalo na ty nejdůležitější. Na ty, kteří dělají přehlídku přehlídkou a kteří vlastně celou přehlídku tvoří tím, že existují - děti. Reportér HTK se rozhodl zjistit, jak často mohou děti navštěvovat náš hrad a sledovat hry a pohádky pro ně určené. Ptal se tedy dětí i jejich rodičů, jak často navštěvují představení pro ně určené.

Rodič: Chodíme do divadla vždy, když je něco pro děti. Není sice příliš mnoho času, ale na dětech by se ten čas šetřit neměl.

Rodička: Přehlídka se nám moc líbila, dnes jsme byli již na třetím představení. S dětmi chodím do divadla, téměř vždy, když se něco koná. Příště přijdu určitě znovu.

Dítě: Pohádka se mi moc líbila, škoda, že v Rakovníku není něco takového častěji.

Rodič: No, my jsme zde dneska vlastně poprvé. Chodíme jinak spíš do kina. Protože se nám to líbilo, přijdeme příště určitě zas.

Rodička: Škoda, že jsou pohádky prakticky pouze během Popelky. Chodíme na všechna představení pro děti a kdyby jich bylo víc, myslím, že by se nic nestalo.

Dítě: Já mám pohádky hrozně ráda. Dneska se mi to líbilo. Chtěla bych zase přijít.

Rodič: Je dobře, že je Popelka v Rakovníku, vždyť jinak se pohádky prakticky nevidí. Myslím na divadle. Tenhle rok jsme byli v divadle s dětmi asi třikrát.

Rodič: Do divadla prakticky nechodíme. Abych se přiznal, dnes jsem tu byl s klukem prakticky poprvé. Manželka mě vyhnala. Ale vůbec toho nelituju.

Dítě: Málo! Líbilo se mi to.

Na základě této ankety volá HTK na pořadatele všech představení. Jen houšť, pohádky, jen houšť!

Zaznamenal - TSM-

PAVEL STEC JE NAŠE MÁMA

Hradní kuchyně splnila požadavky II. sjezdu.

Hlavní inspektoři přes jídlo hodnotili během včerejšího dne kvalitu gastronomického umění hradní kuchyně. Došli k závěru, že kvalita a množství porcí odpovídaly přísným kritériím sklepních alchymistů.

Během celého dvorního klání se kuchařští snažili o co nejlepší úroveň své práce. Že se jim to podařilo, o tom hovoří spokojené žaludky stále nenasytných herců. Různorodé spektrum stravy neustále se obměňující bylo též přínosem, který nám mohou hladové děti v Samoe pouze závidět. Naše kancelář nechce propagovat žádný přehnaný kult osobnosti, ale je jasné, že v pozadí tohoto úspěchu HK (hradní kuchyně) někdo stojí. V tomto případě je to člen hradní komunity Pavel Stec. Jemu tedy patří největší dík za zásluhy o hladové krky a právem mu patří neoficiální řád duhového knedlíku. Nedá se tedy říci, jak tvrdí škarohlídi, že jídlo tu plyne stejně monotónně a nedynamicky, jak ledabyla a nezávazně plyne jídelní lístek.

Dovolte mi, abych zhodnotil práci kuchařského kolektivu heslem, které vysvětlí vše: Pavel Stec je naše máma!

-TSM-

Poznámka 1 - Jídlo bylo skutečně perfektní

Poznámka 2 - V poznámce 1 si reportér nedělá legraci

Poznámka 3 - Poznámku 2 myslí autor článku vážně.

PODĚKOVÁNÍ

patří všem dobrým hradním duším od hejkalů počínaje až po dvorní dámy konče za jejich neodstrašitelnou a nezlomnou pomoc po celou dobu trvání hradní slavnosti, jakožto i laskavým finančním přispívatelům.

KRÁL

MÍSTO ZÁVĚREČNÉHO SLOVA VŠEM, VŠEM, VŠEM!

Místopřísežně prohlašujeme, a budiž to zaznamenáno černé na bílém po věky věků a navždycky, že už nikdy, my Divadelní soubor Adivadlo z Havlíčkova Brodu, si pro svou produkci nevybereme text či materiál, který lze stručně a výstižně nazvat "sra....".

V Rakovníku 7. 11. 1992 v 19.50 hodin na předsálí Tylova divadla.

Podepsáni všichni členové Adivadla a všichni přítomní svědci ostatních souborů.

KUKÁTKO

vydává přípravný výbor.

Toto 4. číslo vyšlo 8. listopadu 1992.

Redakční kolektiv

Jaroslav Kodeš, Jan Švácha a Anna Rollová.

Foto Jiří Chlum. Sazba Lokša PrePress.

Tiskne Tuček Tiskárna Rakovník.